

Автор:
Балас Надія Леонідівна,
магістр 1-го р.н. 11 Імз групи
спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)
факультету математики, інформатики та фізики
Науковий керівник:
Франчук Наталія Петрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. На сьогодні в Україні без використання дистанційних форм навчання неможливо забезпечити права дітей на отримання загальної освіти. Тому забезпечення ефективної взаємодії під час дистанційного навчання – актуальна і потребує вивчення. Метою дослідження було розкрити значення використання сучасних онлайн-сервісів для взаємодії під час дистанційного навчання, та порівняти онлайн-сервіси й інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного та змішаного навчання. У дослідженні використано метод аналізу довідкових джерел.

Ключові слова: дистанційне навчання, змішане навчання, взаємодія суб'єктів дистанційного навчання, онлайн-сервіси.

Вступ. Початок дистанційного навчання в Україні пов'язаний з поширенням пандемії COVID-19 в березні 2020 року. 11 березня 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення про закриття шкіл, вищих навчальних закладів та інших освітніх установ з метою запобігання поширенню коронавірусу. Це призвело до того, що уряд України ввів дистанційне навчання як тимчасовий засіб забезпечення безпеки здобувачів освіти та педагогів. У перший період дистанційного навчання в Україні, були виявлені певні технічні, організаційні та методичні проблеми. Однак з часом вчителі та здобувачі освіти змогли адаптуватися до нових умов навчання. Щоб врегулювати сферу дистанційного навчання, було видано Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затверджене наказом МОН від 08 вересня 2020 року № 1115).

Повномасштабна війна, яка триває в Україні, внесла свої зміни в різні сфери нашого життя, включаючи освіту. З питань безпеки багато дітей та молоді не завжди можуть навчатися очно в закладах освіти. Тому сьогодні використання технологій дистанційного навчання – невід'ємна складова освітнього процесу.

Метою дослідження було розкрити значення використання сучасних онлайн-сервісів для взаємодії під час дистанційного навчання, та порівняти онлайн-сервіси й інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного та змішаного навчання.

Основна частина. «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» передбачає, що організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також здійснення ними самоконтролю під час навчання [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].

Саме використання сучасних онлайн-сервісів надає можливість забезпечити регулярну та змістовну взаємодію під час дистанційного навчання [DOI: <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1840/1/012054>].

Які ж онлайн-сервіси та інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного та змішаного навчання, обирають українські вчителі [**Помилка! Джерело посилання не знайдено.**].?

З 25 січня по 25 лютого 2022 року Інститутом цифровізації освіти НАПН України було проведено онлайн-опитування педагогічних працівників. Одним із завдань опитування було визначення ступеня готовності педагогічних працівників до використання онлайн-

інструментів та онлайн-ресурсів під час здійснення дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину.

В опитуванні 2022 р. взяли участь 54 254 особи різних категорій освітян, зокрема: вчителі та адміністратори закладів загальної середньої освіти, практичні психологи, соціальні педагоги, бібліотекарі, керівники гуртків. Відповіді респондентів свідчать, що для проведення уроків педагогічні працівники використовують такі ресурси: На Урок – 84,7%; YouTube – 73,1%; Всеосвіта – 71%; Всеукраїнська школа онлайн – 41,6%; EdEra – 29%; соціальні мережі (Facebook, Instagram) – 24,5%; Learning.ua – 21,4%; Prometheus – 16,6%; Блоги (мережеві журнали, щоденники подій) – 11,7%; Kahoot – 9,9%; Цифрова освіта «Дія» – 8,5%; Classtime 7,8%; відео уроки на ТРК «Київ» та місцевих телеканалах – 6,5%; Edpuzzle – 1,4%; TED – 1,1%. **[Помилка! Джерело посилання не знайдено.]**

Отже, в п'ятірку лідерів входять: «На Урок», «YouTube», «Всеосвіта», «Всеукраїнська школа онлайн» та «EdEra».

Проаналізуємо також список 100 найкращих інструментів для навчання 2022 року, який склала Джейн Харт (Центр ефективних технологій навчання) за результатами 16-го щорічного відкритого опитування педагогічних працівників.

За результатами цього опитування найкращим онлайн-сервісом для вивчення нового є YouTube **[Помилка! Джерело посилання не знайдено.]**. Українські вчителі теж активно використовують цей ресурс. Про це свідчить II місце, яке зайняв YouTube під час опитування українських освітян.

Результати опитування Джейн Харт **[Помилка! Джерело посилання не знайдено.]** вказують, що в топ-10 освітніх ресурсів входять Power Point і Canva. Ці сервіси дають змогу вчителям створювати освітній контент.

Лідерами українського опитування є сервіси «На урок» та «Всеосвіта». А от створення власних розробок та презентацій обрали не більше 1% респондентів. Тому серед основних потреб у підвищенні кваліфікації респондентами під час опитування в 2022 році було визначено такі:

- знайомство з новими онлайн-інструментами та сервісами для учнівської творчості – 30,6%;
- практична допомога з опанування новими інструментами – 26,6 %. **[Помилка! Джерело посилання не знайдено.]**

Висновки. Це свідчить про розуміння того, що дистанційне навчання неможливо уявити без сучасних онлайн-ресурсів. Тому є необхідність знайомити вчителів з новими онлайн-сервісами, які забезпечують змістовну взаємодію всіх учасників навчального процесу під час дистанційного та змішаного навчання.

Список використаних джерел

1. 100 найкращих інструментів для навчання 2022. URL: <https://www.toptools4learning.com/> (дата звернення: 28.03.2022).
2. Franchot, N.P.; Prydacha T.V.: Organization and conduct of classes in educational institutions during distance learning. *Journal of Physics: Conference Series* 1840 (2021) 012054. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1840/1/012054>. DOI: <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1840/1/012054>.
3. Овчарук О. В., Іванюк І. В., Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: січень-лютий 2022» аналітичний звіт. Київ: ЦО НАПН України, 2022. 53 с.
4. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти: наказ МОН від 08 вересня 2020 року № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> (дата звернення: 28.03.2022).
5. Франчук Н. П. Сучасне освітнє середовище. *Нова комп'ютерна техніка*, 17. 2019. С. 7-11. URL: <https://ccjournals.eu/ojs/index.php/nocote/article/view/937> (дата звернення: 29.03.2022).